

DIGITAL SKILLS FOR PEOPLE LIVING IN THE 3RD AGE
Effective Digital Access to Public Services

ПРОЕКТ

ДИГИТАЛЕН ДОСТЪП

(*DIGITAL ACCESS PROJECT*)

УЧЕБЕН МОДУЛ

Търсене и използване на

информация в интернет

Код: М4ВС

Изготвен от: ИТPIO

Септември 2018

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация и цялото ѝ съдържание отразяват само възгледите на автора и Комисията не носи отговорност за каквото и да е използване на съдържащата се в нея информация.

Съдържание

РЕЗЮМЕ	Error! Bookmark not defined.
Ключови думи	Error! Bookmark not defined.
ЦЕЛИ НА МОДУЛА	Error! Bookmark not defined.
РАЗДЕЛ 1. ИЗТЕГЛЯНЕ, ЧЕТЕНЕ И РАЗБИРАНЕ НА ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ	5
Специфични цели на Раздел 1.....	5
Файлове	5
Формат на файл	Error! Bookmark not defined.
Видве формати на файл	Error! Bookmark not defined.
Разширение на файл и цели на различните типове файлове.....	Error! Bookmark not defined.
Изтегляне на файл	Error! Bookmark not defined.
Уеб браузър.....	Error! Bookmark not defined.
Най-популярните уеб браузъри.....	Error! Bookmark not defined.
Изтегляне на файлове от уеб пространството	Error! Bookmark not defined.
Записване на файлове на компютъра.....	Error! Bookmark not defined.
Видеоклипове за изтеглянето на файлове от интернет	Error! Bookmark not defined.
РАЗДЕЛ 2: ПРАВИЛНО ТЪРСЕНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ В ИНТЕРНЕТ	10
Специфични цели на Раздел 2.....	10
Най-популярните търсачки в мрежата	Error! Bookmark not defined.
Как да използвате търсачка	Error! Bookmark not defined.
Как да намерите информация онлайн	Error! Bookmark not defined.
За допълнителна информация	Error! Bookmark not defined.
УПАЖНЕНИЯ	Error! Bookmark not defined.
Въпроси	Error! Bookmark not defined.
Задание „Пенсионноосигурителен орган“	Error! Bookmark not defined.
ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ	Error! Bookmark not defined.
ЛИТЕРАТУРА	Error! Bookmark not defined.
РЕШЕНИЕ НА УПРАЖНЕНИЯТА.....	Error! Bookmark not defined.
Отговори на въпросите	Error! Bookmark not defined.

ЧАСОВЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ: [ВСИЧКИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ]

НАТОВАРВАНЕ: [ВСИЧКИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ + ВРЕМЕ ЗА УПРАЖНЕНИЯТА]

РЕЗЮМЕ

Модулът за обучение предоставя насоки за изтегляне, четене и разбиране на основна информация и документи за начинаещи, като функции за изтегляне в общи уеб браузъри, различни типове файлове техните цели, правилното търсене на информация в интернет по ключови думи, фрази, както и правилният подбор на думи и фрази.

Модулът класифицира различните типове файлове според техните характеристики и съдържание и допълнително обяснява различните подходи за ефективно търсене в мрежата. Той предоставя инструкции на потребителите по свързаните теми.

Целта на постигнатите резултати е обучаемите да придобият знания и да развият своите способности така, че да могат да осъществяват правилно търсене в интернет чрез използване на ключови думи и фрази, както и правилния подбор на думи и фрази.

КЛЮЧОВИ ДУМИ

Файл, файлов формат, видове файлов формат, файлово разширение, изтегляне, уеб браузъри, търсене в интернет, "ключови думи и фрази".

ЦЕЛИ НА МОДУЛА

Дейности / Резултати		
Изтегляне, четене и разбиране на основна информация и документи. Правилно търсене на информация в интернет.		
Знания	Умения	Компетенции
Познания относно изтеглянето, четенето и разбирането на основна информация и документи	Съответствие с правилата и специфичните характеристики и изисквания за документите	Автономно избиране на правила/разпоредби/стандарты, които да се прилагат в конкретен документ
Познания по функции за изтеглянето в общи уеб	Дефиниране на ясни и	Мониторинг по основното

<p>браузъри, различни типове файлове и техните цели</p> <p>Познания относно правилното търсене на информация в интернет: ключови думи, фрази, правилният подбор на думи и фрази.</p> <p>Ключови познания относно търсенето в интернет и сърфирането.</p>	<p>разбираеми правила, свързани с различни документи и търсене на информация в интернет</p> <p>Обсъждане на правилата с професионалисти</p> <p>Идентифициране на потенциални критични точки и предложения за превантивни действия</p>	<p>прилагане на одобрените правила и изисквания</p> <p>Адаптиране на документа, въз основа на отразяване, обратна връзка, трудности и слабости</p> <p>Решаване на проблеми, които могат да възникнат във фазата на подготовка на документа</p>
--	---	--

РАЗДЕЛ 1. ИЗТЕГЛЯНЕ, ЧЕТЕНЕ И РАЗБИРАНЕ НА ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ

Специфични цели на Раздел 1

Изтегляне, четене и разбиране на характеристиките в общите уеб браузъри, различни видове файлове и техните цели.

Файлове

Компютърният файл е обект на компютър, който съхранява данни, информация, настройки или команди, използвани с компютърна програма. В графичния потребителски интерфейс, като например Microsoft Windows, файловете се показват като икони, които се отнасят до програмата, която отваря файла.

Има различни видове компютърни файлове, предназначени за различни цели. Даден файл може да е проектиран да съхранява картина, писмено съобщение, видеоклип, компютърна програма или голямо разнообразие от други видове данни.

Някои типове файлове могат да съхраняват няколко вида информация наведнъж. С помощта на компютърни програми човек може да отваря, чете, променя и затваря компютърен файл. Компютърните файлове могат да се отварят, модифицират и копират произволен брой пъти.

Файловете на компютъра могат да бъдат създадени, преместени, модифицирани, разширени, умалени и изтрити.

Най-основните операции, които могат да се извършват с файлове, са:

1. Създаване на нов файл
2. Промяна на разрешенията за достъп и атрибутите на файла
3. Отваряне на файл, който прави съдържанието на файла достъпно за програмата
4. Четене на данни от файла
5. Въвеждане на данни във файла
6. Затваряне на файла, прекратяване на асоциирането между него и програмата

Формат на файл

В компютъра, форматът на файла е оформлението на файла по отношение на начина, по който се организират данните в него. Програма, която използва данните във файла, трябва да може да разпознава и да има достъп до данните във файла.

Видове формати на файлове

Файловите формати са предназначени за определени видове данни, най-често срещаните от които са текстови файлове, файлове-електронни таблици, файлове с изображение и мултимедийни (музика и видео) файлове.

Разширение на файл и цели на различните типове файлове

Много компютърни системи използват разширения в имената на файловете, за да идентифицират това, което съдържат, познати също като тип файл. На компютрите, работещи с операционна система Windows, разширенията се състоят от точка в края на името на файла, последвано от няколко букви за идентифициране на типа на файла. Документи на Word (.doc, .docx)

- Файлови формати за електронни таблици (.xls, .xlsx)
- Уеб- страници (.htm or .html)
- Изображения на уеб страници (.gif and .jpg)
- Adobe Acrobat файлове (.pdf)
- Изпълними програми (.exe)
- Мултимедийни файлове (.mp3 и др.)

Съвет: разширенията на файловете в имената на съхранените файлове не трябва да се променят. В случай, че разширението на даден файл бъде изтрито или променено, информацията, която съдържа, няма да бъде достъпна.

Общи символи за различни файлови формати:

.doc
.docx

.xls
.xlsx

.pdf

.jpg
.jpeg

Изтегляне на файл

В компютърните мрежи, за да изтеглите (абривиатурата DL) е да получавате данни от отдалечена система, обикновено сървър чрез уеб страница, FTP сървър, имейл сървър или други подобни системи. Много честият термин "Изтегли" има няколко значения а) е файл, предлаган за изтегляне; б) един или повече файлове, които са изтеглени или в) процеса на получаване на файл.

Общи символи за изтегляне (записване на компютър) на файлове:

Уеб браузър

Уеб браузърът е софтуерна програма, която позволява на потребителя да намери, достъп и покаже уеб страници. В обща употреба, уеб браузърът обикновено се съкращава "browser" браузърите се използват предимно за достъп до уебсайтове в интернет (Web).

Най-популярните уеб браузъри са

Google Chrome

Mozilla Firefox

Internet Explorer

Opera

Safari

Изтегляне на файлове от уеб пространството

Има няколко вида файлове, които можете да изтеглите от уеб сайт -документи, снимки, видеоклипове, приложения и т. н. Когато изберете файл за изтегляне, вашият уеб браузър ще ви попита какво искате да направите с файла.

1. Отваряне на файл за преглед, без да го запазвате на компютъра;
2. Запазване на файла на компютъра в зададена по подразбиране локация;
3. Запазване с различно име, тип и локация по подразбиране на компютъра;
4. Достъп до файл на вашия компютър;
5. Отмяна на изтеглянето и връщане обратно в мрежата;

Записване на файлове на компютъра

1. Кликнете върху файла
2. Изберете опция от диалоговия прозорец:

Видеоклипове за изтеглянето на файлове от интернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=R3TT05ulSvw>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=eXkUL4ZVx64>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=sv2EFi1ev78>

РАЗДЕЛ 2: ПРАВИЛНО ТЪРСЕНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ В ИНТЕРНЕТ

Специфични цели на Раздел 2

Правилно търсене в интернет с помощта на ключови думи, фрази, определящи правилният подбор на думи и фрази

За да започнете търсене в интернет или да посетите конкретна уеб страница, трябва да използвате търсачки в мрежата. Уеб търсачката е софтуерна система, която е предназначена да търси информация в интернет /уеб/ пространството

Най-популярните търсачки в мрежата

www.google.com

www.bing.com

www.yahoo.com

Как да използвате търсачките

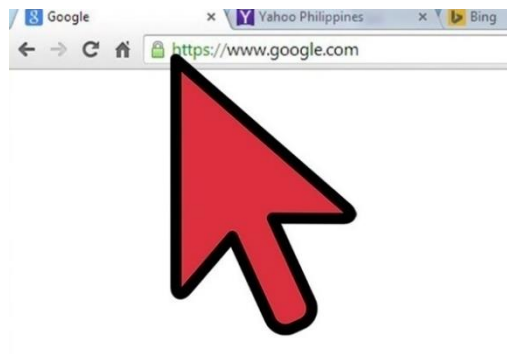
Повечето търсачки работят по сходен начин. Трябва да въведете в полето за търсене ключовите думи за информацията, която търсите, и да генерирате списък с намерените резултати за тази информация. Тези резултати са известни също като "hits". Различните комбинации от ключовите думи, които въвеждате, ще повлияят в достатъчна степен на резултатите (hits).

Как да намерите информация онлайн

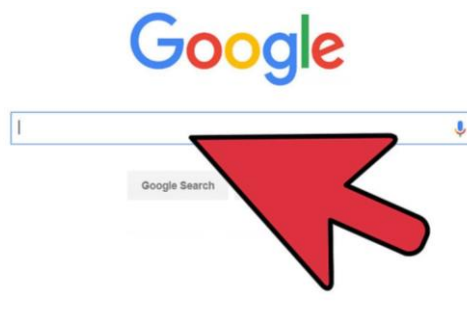
1. Отворете вашия уеб браузър:

2. Изберете предпочитаната от вас търсачка

3. Отидете в “полето за търсене” в мрежата

4. Изберете няколко от най-конкретните или уместни ключови думи или фрази, за да опишете вашата тема и въведете избора си на думи в полето за търсене, предлагана от избраната от вас търсачка:

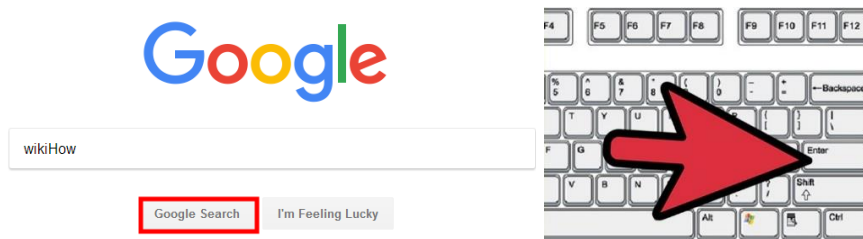

Google Search

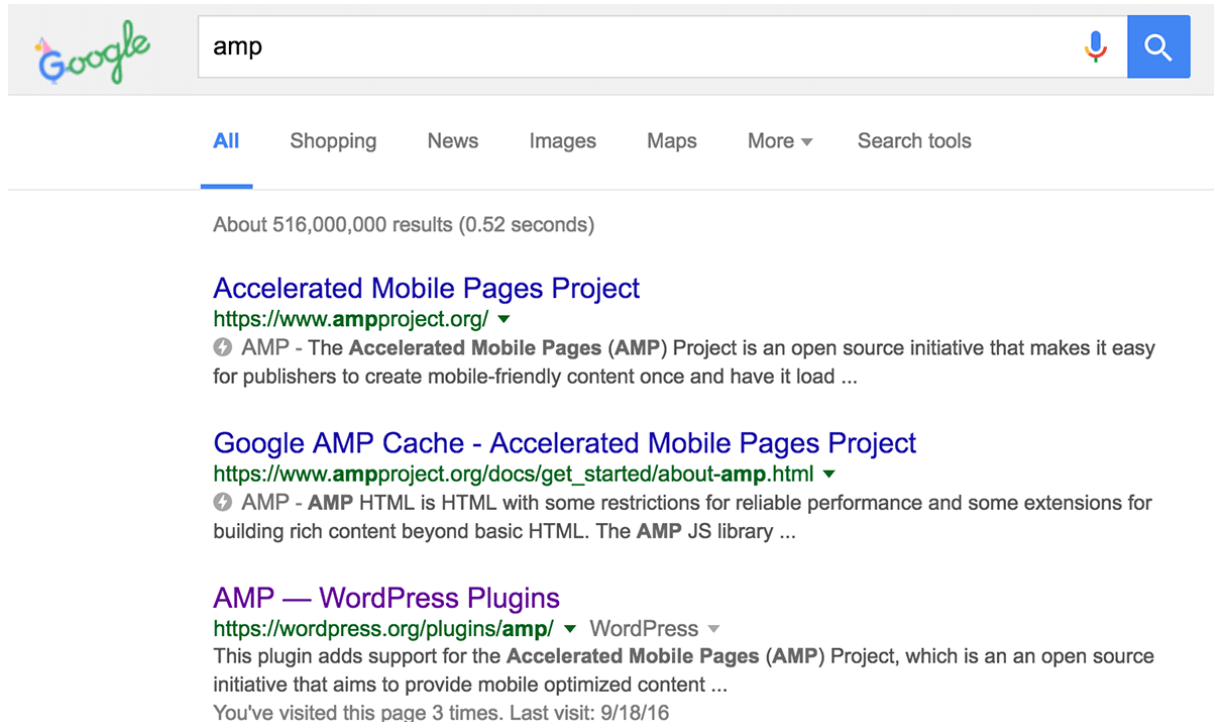
I'm Feeling Lucky

Съвет: Големите букви и пунктуацията не се отразява върху резултатите от търсенето.

4. Кликнете върху „Търсене“ или натиснете “Enter” на клавиатурата:

5. Резултатите от търсенето обикновено излизат в полето с резултати:

The screenshot shows a Google search interface with the search term 'amp' entered in the search bar. Below the search bar, there are navigation tabs for 'All', 'Shopping', 'News', 'Images', 'Maps', 'More', and 'Search tools'. The search results are displayed below, showing 'About 516,000,000 results (0.52 seconds)'. The first result is 'Accelerated Mobile Pages Project' with the URL <https://www.ampproject.org/>. The second result is 'Google AMP Cache - Accelerated Mobile Pages Project' with the URL https://www.ampproject.org/docs/get_started/about-amp.html. The third result is 'AMP — WordPress Plugins' with the URL <https://wordpress.org/plugins/amp/>.

СЪВЕТИ КАК ДА ТЪРСИТЕ В ИНТЕРНЕТ НАЙ-ЕФЕКТИНО

1. Започнете с по-просто търсене. Когато използвате търсачки, най-добре е да ограничите вашето търсене до няколко кратки думи. Опитайте се да помислите за най-простия начин да опишете това, което търсите. Не е нужно да използвате пълни изречения, а просто да въведете няколко важни /ключови/ термина.
2. Търсене с кавички. Всеки път, когато търсите конкретна фраза, въведете фразата в кавички ("фразата") и я потърсете. Така се показва на търсачката да търси мястото, където се появяват тези конкретни думи. Това ще ви помогне да оптимизирате търсенето си и да изключи неща, които не са подходящи за вас.
3. Опитайте алтернативни думи. Когато търсите нещо, опитайте да потърсите по няколко различни начина. Използвайте синоними и/или формулирайте търсенето си по различен начин. Това ще накара търсачката да включи различни резултати, помагайки ви да намерите това, от което се нуждаете.

4. Не използвайте общи думи и пунктуация. Общите термини се наричат стоп думи и обикновено се игнорират. Пунктуацията също обикновено се игнорира. Но има и изключения. Често срещани думи и знаци за пунктуация трябва да се използват при търсене на конкретна фраза в кавички
5. Разделете ключовите думи с тире. Използвайте тире, за да разделите думите за търсене един от друг в опит да намерите най-подходящите връзки и да помогнете на търсачката да различи две отделни ключови думи.
6. Използвайте разширено търсене. Кликнете върху бутона разширено търсене от полето за търсене в страницата за начало или резултати на Google, за да прецизирате търсенето по дата, държава, сума, език или други критерии. Изберете тема от браузъра, за да потърсите изображения, видеоклипове, новини и т. н. за Bing и Yahoo.

За допълнителна информация

1. <https://www.youtube.com/watch?v=LTJygQwYV84>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=uqxbZkBlhgo>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=SkKC1BnuQsE>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=SXB3ctsoiu0>

УПРАЖНЕНИЯ

Въпроси

1. Какъв тип файл може да съдържа текст?
2. Мога ли да променя разширението на файла от *.xls* файл на *.doc* файл и да запазя съдържанието му?
3. *.jpeg* е формат на файл предназначен за:
4. Кое от изброените не пасва:
 - a. Internet Explorer
 - b. PDF
 - c. Mozilla Firefox
 - d. Safari
5. Изберете правилният отговор (може или не може):
 - a. Когато изтегля файл, мога/не мога да го запазя на моя компютър;
 - b. Когато изтегля файл, мога/не мога да променя местоположението/ локацията му на компютъра;
 - c. Когато изтегля файл, мога/не мога да променя разширението му и да запазя информацията, която съдържа.
6. Правилно и грешно:
 - a. Google е формат на файл;
 - b. Mozilla Firefox е търсачка в мрежата;
 - c. *.doc* е често използван текстов файлов формат;
 - d. *.pdf* е често използван файлов формат за електронни таблици.
7. Правилно и грешно:
 - a. Мога да въведете фраза в полето за търсене на уеб търсачка и да натисна клавиша ENTER на клавиатурата, за да потърся необходимата информация;
 - b. Мога да въведете фраза в полето за търсене в мрежата и произволен клавиш на клавиатурата, за да потърсите необходимата информация

- c. Мога да въведете фраза в полето за търсене на уеб търсачка и да натисна <Ctrl> клавиша на клавиатурата, за да потърся необходимата информация.

8. Правилно и грешно:

- a. Информацията, съдържаща се в .xls, .PDF и .doc файлове може да бъде променяна.
- b. *.txt* and *.doc* файлове никога не съдържат текстова информация;
- c. *.xls* and *.xlsx* файлове не са съвместими файлови формати

9. Правилно и грешно:

- a. Само *.jpeg* файлове могат да бъдат изтеглени от интернет;
- b. Само *.jpeg* и *.pdf* файлове могат да бъдат изтеглени от интернет;
- c. Всеки файл във всеки формат може да бъде изтеглен от интернет.

10. Уеб браузърът е:

Задание „Пенсионноосигурителен орган“

Трябва да попълните и изпратите по пощата на Пенсионноосигурителния орган копие на специализиран документ за кандидатстване, по образец, който е наличен на уебсайта на пенсионноосигурителния орган. Не знаете уеб сайта на органа.

Въпроси:

1. Как ще намерите необходимия адрес на уебсайта? Моля, опишете подробно всичките си действия, които възнамерявате да извършите (от 3 до 5 стъпки).
2. Какво ще направите с файла на документа, за да бъде достъпен за попълване? Моля, опишете подробно всичките си действия, които възнамерявате да извършите (от 3 до 5).
3. Какво точно ще направите, след като попълните документа, за да бъде възможно да бъде изпратен по пощата до пенсионния орган (от 2 до 3 стъпки)?

ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

1. https://downloads.bbc.co.uk/connect/BBC_First_Click_Beginners_Guide.pdf
2. <https://www.free-computer-tutorials.net/internet-basics.html>
3. <https://study.com/academy/lesson/file-extensions-and-file-types-mp3-gif-jpg-docx-xlsx-exe-more.html>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=ZnYlQdkDPg4>
5. <https://www.coursera.org/lecture/data-management/file-formats-zZ0Z0>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=mVmPgaiq7Hw>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=R3TT05ulSvw>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=9rzteBw1IBQ>
9. https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-eu?&ds_kid=43700033616249787&gclid=Cj0KCQjwi8fdBRCVARIsAEkDvnJDB4P7751cVBDNXqkidSX5HKrMiHtrljXsCttFXTavCzj2kL6llQcaAklrEALw_wcB&dclid=CMPLp9CO590CFVCnGwody1QBnQ
10. <https://dariknews.bg/novini/liubopitno/kak-da-tyrsim-pravilno-v-google-video-2015099>

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

2015, John Wiley & Sons, The Internet for Dummies

2005, Pearson, Internet Effectively: A Beginner's Guide to the World Wide Web

2018, Independently published, Computers Made Easy: From Dummy To Geek

2015, Que Publishing, Computer Basics Absolute Beginner's Guide, Windows 10 Edition

2015, Workman Publishing Company, "Is This Thing On?": A Friendly Guide to Everything Digital for Newbies, Technophobes, and the Kicking & Screaming

2009, Que Publishing, Absolute Beginner's Guide to Computer Basics

2016, Labyrinth Learning, Welcome To Computer Basics: Microsoft Windows 10 and Office Online

РЕШЕНИЕ НА УПРАЖНЕНИЯТА

Отговори на въпросите

1. Какъв тип файл може да съдържа текст?

Отговор: **.doc, .docx, .pdf**

2. Мога ли да променя разширението на файла от *.xls* файл на *.doc* файл и да запазя съдържанието му?

Отговор: **Не.**

3. *.jpeg* е формат на файл предназначен за:

Отговор: **изображения.**

4. Кое от изброените не пасва:

- a. Internet Explorer
- b. PDF**
- c. Mozilla Firefox
- d. Safari

5. Изберете правилният отговор (може или не може):

- a. Когато изтегля файл, мога/не мога да го запазя на моя компютър;
- b. Когато изтегля файл, мога/не мога да променя местоположението/ локацията му на компютъра;
- c. Когато изтегля файл, мога/не мога да променя разширението му и да запазя информацията, която съдържа.

Отговор: **a,b,c**

6. Правилно и грешно:

- a. Google е формат на файл; ГРЕШНО**
- b. Mozilla Firefox е търсачка в мрежата; ГРЕШНО**
- c. .doc е често използван текстов файлов формат; ВЯРНО**
- d. .pdf е често използван файлов формат за електронни таблици. ГРЕШНО**

7. Правилно и грешно:

- a. Мога да въведете фраза в полето за търсене на уеб търсачка и да натисна клавиша ENTER на клавиатурата, за да потърся необходимата информация; ВЯРНО
- b. мога да въведете фраза в полето за търсене в мрежата и произволен клавиш на клавиатурата, за да потърся необходимата информация; ГРЕШНО
- c. Мога да въведете фраза в полето за търсене на уеб търсачка и да натисна <Ctrl> клавиша на клавиатурата, за да потърся необходимата информация. ГРЕШНО

8. Правилно и грешно:

- a. Информацията, съдържаща се в .xls, .pdf и .doc файлове може да бъде променяна. ГРЕШНО
- b. .txt and .doc файлове никога не съдържат текстова информация; ГРЕШНО
- c. .xls and .xlsx файлове не са съвместими файлови формати. ГРЕШНО

9. Правилно и грешно:

- a. Само .jpeg файлове могат да бъдат изтеглени от интернет; ГРЕШНО
- b. Само .jpeg и .pdf файлове могат да бъдат изтеглени от интернет; ГРЕШНО
- c. Всеки файл във всеки формат може да бъде изтеглен от интернет. ВЯРНО

10. Уеб браузърът е:

Отговор: Уеб браузърът е софтуерно приложение за достъп до информация в мрежата.